

МОЕ МІСТО - МОЕ НАТХНЕННЯ

Бігова екскурсія

ШО ТУТ?

↗ FTC

CROSS
RUN U CHE

Блакитний палац

! Це колишній готель «Слов'янський»

- Достовірно невідомо, коли насправді було побудовано палац. Але відлік прийнято вести від 1909 року: тоді готель вперше з'явився на сторінках довідників
- На першому поверсі працювала кондитерська і годинника майстерня.
- На другому - готель для гостей міста.
- Історичним кольором будівлі був пісочний, який відповідав кольору цегли, з якої її збудували (до якої зараз будівля і повернулась)
- Назва "Блакитний палац" з'явилася в радянські часи, коли будівлю пофарбували в блакитний колір.

Громадський Банк

! «А ось тут відкрилася перша банківська установа нашого міста»

- Установа з'явилася в 1864 році — один із перших банків Черкас.
- Його заснували місцеві купці та підприємці, представники різних громад.
- Але вже через рік вибухнув грандіозний скандал: керівник банку взяв кредит у... власному банку на 10 тисяч рублів, щоб збудувати собі будинок. 🏠💰
- ➡ Уявіть собі — перший «іпотечний аферист» Черкас!

У 1960-х будівля стала культурним центром міста: саме тут працював Василь Симоненко.

Зараз тут редакція газети «Черкаський край» і «Вечірні Черкаси».

Також діє музей Василя Симоненка.

Театр ляльок (Будинок лісничого)

● «Будинок, який обманює з першого погляду»

- Зведений у 1870-х рр. для повітового лісничого. Архітектор - Луїджі Руска.
- Фундаменту нема - будівля стоїть на дубових балках. За десятки років дерево закам'яніло, і будинок не розсипається.
- На вигляд він одноповерховий. Насправді - двоповерховий, але пів поверху сковано під землею.
- Другий поверх тримають дерев'яні колоди, вмуровані вздовж стін.

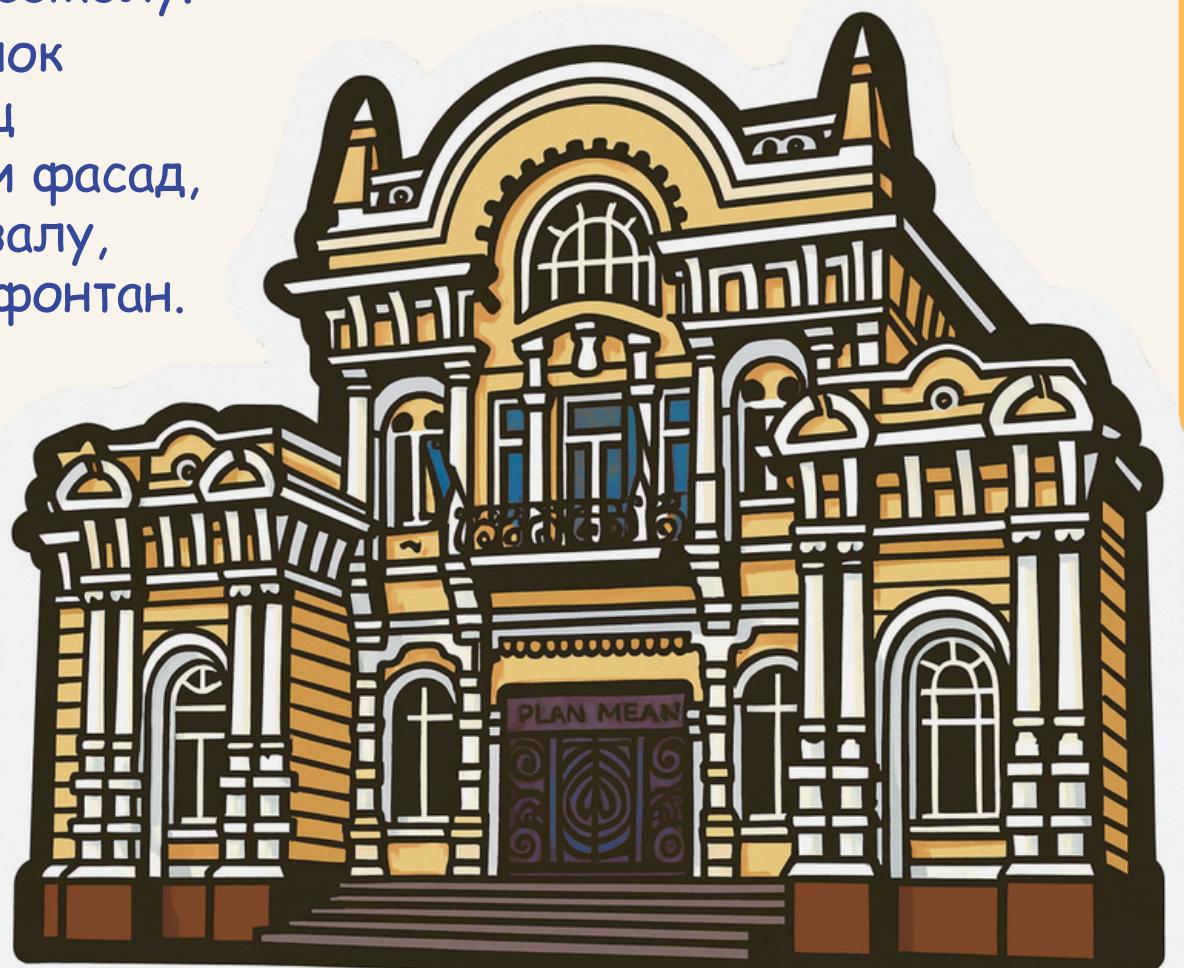
👉 Будинок зберігся майже в первісному вигляді. Подвір'я перебудували, але атмосфера старовини залишилася.

Будинок Щербіни (ПАЛАЦ ОДРУЖЕНЬ)

● «Будівля, з якої починається нове життя черкаських пар»

- Збудований у 1892 р. для інженера Щербіни. Стиль - неоренесанс.
- У будинку був зимовий сад з фонтаном, а територію оточував кований паркан. Від нього залишилися лише дві цегляні колони.
- Поруч із будинком стояв особняк прислуги - його знесли, а на місці виросла багатоповерхівка.
- За радянських часів тут працювали: земська управа, ревком, міськком партії та комсомолу.
- На початку 70-х будинок перетворили на Палац одружень. Переробили фасад, добудували урочисту залу, зникли зимовий сад і фонтан.

👉 Тут певний час працювала редакція «Молоді Черкащини», де починав журналістський шлях Василь Симоненко

Дзеленьгора

! «Звідси почалося місто»

- тут, на місці суч. Будинку природи ще на поч. 1860-х рр. розташовувалася соборна церква Миколая Чудотворця (Звідси і походить назва «Дзеленьгора»)
- Тут стояв «литовський» замок (XIV-XVII ст.).
- Саме ця гора є ідеальною для спорудження фортифікаційного укріплення: мис, найбільш висунутий у бік заплави Дніпра, обмежений з трьох боків стрімкими природніми схилами
- У 1637 р. дерев'яна фортеця згоріла.
- Старий рів замку зберігся - це сучасний Старособорний узвіз.

Старособорний узвіз

! «Одна з найдавніших вулиць міста»

- Це не просто вулиця, а рів старого Литовського замку.
- Тут лежить бруківка 18 століття - їй понад 240 років!

Це справжній музей під ногами, де кожен камінь пам'ятає козацькі часи

Вулиця Розкопна

! «Унікальна для Черкас»

- Вперше згадана у 1884 р.

Цікаво, що назва жодного разу не змінювалася. А для нашого міста це рідкісний випадок

МузУчилище

Перша міністерська чоловіча гімназія

💡 Перед вами — колишня чоловіча гімназія, збудована наприкінці XIX століття

Саме тут звучить унікальний орган «Walcker» — інструмент понад сторічної давнини.

- Спочатку він стояв в Одесі, але у 1968 році його перевезли сюди.
- Це справжня легенда німецького органобудування, компанія Walcker відома ще з XVIII ст.
- Таких органів в Україні лише одиниці — у Києві, Львові, Дніпрі, Рівному, Чернівцях... і в Черкасах!
- Черкаський орган вважають одним із найбільш «романтичних» за звучанням.

Замкова гора (Пагорб Слави)

💡 «Зміна епох у одній точці»

- У 16-18 ст. на цьому місці стояв польський замок (другий замок) і Свято-Троїцька церква.
- У 1961 р. церкву підрвали, у 1965 р. зрили культурний шар, бульдозери просто вирівнювали з землею і насипали “шапку” пагорба для встановлення скульптури.
- у 1977 відкрили Меморіал Слави.

Центральна постать — бронзова «Батьківщина-мати»

👉 Таких скульптур в Україні всього 7 (ще є у Києві, Харкові, Охтирці, Краснодоні, Торезі та Львові).

У Черкасах вона найменша, але має свій шарм.

Краєзнавчий музей

• «Найбільший музей області»

- Заснований у 1918 р., але тільки з 1985 року у нього з'явилася власна повноцінна «домівка»: сучасна будівля у центрі міста, яку було спроектовано спеціально для музею. Вона й донині є однією з найбільших в Україні!
- Архітектори Кіндрацький Леонід., Фурсенко Сергій., Собчук Микола, отримали державну шевченківську премію за архітектуру, це найкращі архітектори 20 ст які жили в місті!
- Загалом це один з кращих модерніських проектів України. Скульптуру в холі робив київський скультор Кущ Анатолій, його роботи дуже відомі — це і монумент Незалежності України на Майдані і Скульптурна композиція на честь легендарних засновників Києва на Майдані
- Тут знаходяться унікальні експонати - наприклад, оригінальні двері козацького куреня із зображенням козака Мамая, яким понад 300 років

👉 До речі, Черкаси засновані не у 1284, як часто кажуть, а на 100 років пізніше (Просто ця дата не дуже «вписувалася» у царську версію розвитку подій, тому Черкасам і прилаштували чужу дату народження)

Будинок Цибульських (Музей Кобзаря)

• «Найстаріший будинок Черкас»

- Побудований у середині XIX ст. купцями Юхимом та Андрієм Цибульськими.
- Спершу був напівдерев'яним, півтораповерховим. У 1890-х його перебудували на триповерховий кам'яний - і він став найвищим у місті!

- У липні 1859-го тут зупинявся Тарас Шевченко у свого друга Юхима Цибульського
- У 1989 р. відкрили музей «Кобзаря»

👉 Найцінніший експонат - перше видання «Кобзаря» 1840 року. Йому вже понад 180 років

Рибний ряд

● «Ми зараз на території, де колись було серце Черкас»

- У давнину тут стояли прості козацькі хати. Вони зникли лише наприкінці XIX ст.
- Потім з'явилася центральна площа міста - Базарна. Пізніше її перейменували на Соборно-Миколаївську, бо тут стояла церква Святого Миколая.
- У 1908-1909 роках тут звели два цегляні павільйони - м'ясний та рибний ряди. Вони були основою міського ринку.
- У 1950-х ринок знесли, але Рибний ряд дивом зберігся.

👉 Сьогодні це - господарське приміщення ЧНУ.

❓ Є цікава гіпотеза: автором будівлі міг бути Владислав Городецький.Хоча доказів немає, в літературі про це згадують.

Соборна Площа

● Центральна площа Черкас була утворена 1879 року

- До 1911 року площа називалася Базарною, оскільки тут проводились ярмарки.
- З 1911 року вона носила назву Соборно-Миколаївської, а згодом - Соборної
- До 1945 року на площі стояв Свято-Миколаївський собор, збудований в 1864 році. Навколо собору розміщувались торгові ряди, складські приміщення та приватні будинки заможніх міщан.
- Тричі на рік тут проводились ярмарки.
- після Другої світової війни Собор було зруйновано і побудовано приміщення Черкаської обласної ради
- З 1954 року площа називалася Центральною, а з 1969 року носила назву площа Леніна. У 2010 році площині було повернуто історичну назву - Соборна.

От і все! Ми з вами сьогодні пробіглись частиною міста, але разом із кілометрами подолали ще й відстань у часі. Черкаси відкрили нам свої секрети, і тепер вони - не просто декорації, а жива історія, яку ви щойно відчули на власних ногах

Дякуємо, що бігли містом з нами! Сподіваємося, ви відчули його історію під кожним кроком і готові до наступних пригод

ШО ТУТ?

FTC

CR
RUN
0
SS
СНЕ

БІГОВА ЕКСКУРСІЯ СТВОРЕНА АННОЮ ОПАНАСЮК

Черкаси 2025